

'Als wij weg zijn, is alle kennis weg bij de gemeente'

De laatsten der Mohikanen: traditionele bomenploeg nog in leven in Almelo, maar niet meer voor lang

In Almelo hebben ze iets wat de doorsnee middelgrote gemeente al lang niet meer heeft: een eigen bomenploeg die nagenoeg alle werkzaamheden uitvoert. Over drie jaar moet de ploeg verzelfstandigd zijn. Een gesprek met twee leden uit die ploeg, die nu nog dagelijks met ongelofelijk veel zin naar het werk gaan en privatisering niet als eerste zien zitten.

Auteur: Santi Raats

Almelo ligt in een beekdal met een grondslag van zand en keilemlagen. Er bestaat in de hele gemeente, naast de inheemse soorten eik, els, populier, plataan, es, een sporadische iep en hier en daar haagbeuk, weinig variatie. Hopbeuk, magnolia en sneeuwkllokjesboom zijn er rareiten.

De bomenploeg

Jaje Dikken werkt al 35 jaar bij de gemeente Almelo. De gemoedelijke Tukker van krap twee meter lang en honderd kilo zwaar was ooit een begenadigd klimmer, die begon te werken met een gelust touw dat om een bil en een enkel

heen zat en waarlangs hij omhoogklom om zich daarna naar beneden te laten zakken. Enkele jaren daarvoor, toen de gemeente in de jaren zeventig haar bomenploeg oprichtte, hadden de boomverzorgers alleen nog maar een bakfiets. Bomen slepen deed men door de bomen aan een vrachtwagen vast te binden. Andere tijden. Naast Dikken zit Jorrit ter Haar, van de nieuwe generatie boomklimmers, die sinds tien jaar bij de gemeente werkt. Samen zijn deze twee koppen binnen het zeskoppige bomenteam goed voor een schat aan kennis.

Service

Dikken en Ter Haar zijn van het ouderwetse slag gemeentemedewerkers dat bijna niet meer bestaat: de pakweg 40 duizend Almelse laanbomen en de vele houtwallen staan op de kaart in hun hoofd. 'Onderhoudregistratie gebeurt op de achterkant van een bierviltje', lacht Dikken. Nieuwe tijden zijn aangebroken: digitalisering van het klachtensysteem en het onderhoudsysteem staan voor de deur. Dat had eigenlijk al gebeurd moeten zijn, ware het niet dat het softwarepakket voor onderhoud niet aansloot op het zojuist geïnstalleerde beheersysteem in het gemeentehuis.

Jorrit ter Haar

Onder: Roy Linting, boomverzorgers In de bak: links Jaje Dikken, rechts Jorrit ter Haar

‘We kennen de buurt, de bomen en de historie van de bomen’

Hoffelijke hulpvaardigheid

‘We zijn veel buiten en komen veel onder de mensen. We kennen niet alleen de bomen, maar ook de buurt en de burgers en de historie van de bomen.’ Ter Haar knikt als hij het woord ‘burgers’ hoort. ‘Wij zijn een dienstverlenende service voor de burger’, vult hij aan. ‘We helpen mensen tussendoor nogal eens als er een tak in de weg

hangt of een boompje gesnoeid moet worden. Als een aannemer dit werk gaat doen, zal er anders met de burgers omgegaan worden.’

Geen kapvergunning

Voor het kappen van Almelose gemeentebomen hoeft men geen kapvergunning aan te vragen. Dat maakt het makkelijk voor burgers om te klagen over bomen en eveneens makkelijk voor de bomenploeg om hinderlijke bomen of struiken weg te halen. Dit gemak levert ook wel eens problemen of onduidelijkheid op. ‘Een vrouw vroeg eens om een overgroeïende struik weg te halen die langs haar schuurtje liep’, vertelt Dikken. ‘Dat hebben we voor haar gedaan. Maar ‘s avonds kwam haar man op hoge poten naar gemeente-werken; hij was het daar niet mee eens en vervloekte alle ambtenaren.’

‘Vrachtwagens vol bomen werden pal tegen gevels aan geplant’

Daarom ligt er een grote verantwoordelijkheid op de schouders van de bomenploeg: zij maken een inschatting of het juist is om een boom, struik of plant weg te halen. ‘We beoordelen alle klachten en kapaanvragen uitvoerig voordat we eropuit trekken. Wanneer we eenmaal kappen, is het prettig dat we de burger blij kunnen maken,’ aldus Dikken.

Bomen pal tegen huizen aangeplant

In de jaren zeventig en tachtig vond de grootste

aanwas van Almelo plaats: in hoog tempo werden nieuwbouwwijken uit de grond gestampt. Vrachtwagens vol laanbomen, helaas van zeer magere variatie, werden de wijken ingereden en daar in het opgespoten zand geplant, te dicht tegen de huizen aan. Dikken: 'In veel straten stonden de lijsterbessen, haagbeuken of iepen pal tegen de gevels aangeplant. Het gros van deze bomen is inmiddels geruimd, maar er zijn nog altijd veel klachten over ooit verkeerd geplante bomen. Het is gunstig dat we niet meer voor elk wisselwasje een kapvergunning hoeven aan te vragen. Daardoor kunnen we in een rap tempo verkeerd geplante bomen verwijderen.'

'We houden alles nog bij op de achterkant van een bierviltje'

Huizen te dicht tegen houtwal gebouwd

Daarnaast zijn er in Almelo ook huizen die te dicht tegen groen aan zijn gebouwd. Ter Haar: 'Vanuit de historie lopen er door en langs Almelo eiken houtwalstructuren. De nieuwbouwwijk Windmolenbroek werd vervolgens te dicht tegen de historische houtwallen aan gebouwd. Dit gaf veel klachten. De moeilijke bereikbaarheid leveren lastige onderhoudssituaties op: we kunnen moeilijk met de hoogwerker bij de grote eiken komen en moeten vaak klimmen.' Dikken en Ter Haar zijn er daarom niet altijd rouwig om wanneer ze bomen moeten kappen. 'Soms is het te lastig om onderhoud te plegen. Laatst konden we met de hoogwerker een rij essen naast een kunstgrasveld niet bereiken. De essen kunnen beter plaatsmaken voor lager groen,' vindt Ter Haar. 'Beter één boom op een goede plek en in een goed plant-

gat, dan zo veel mogelijk bomen die niet goed staan of moeilijk te onderhouden zijn.'

'Iedere boom minder betekent minder onderhoud'

Druk

Een andere reden dat Ter Haar dit zegt, is dat de bomenploeg tot over zijn oren in het werk zit. 'Elke boom minder is een boom minder onderhoud,' zo geeft Ter Haar toe. De bomenploeg doet alles zelf: planten, snoeien, kappen, verplaatsen, klachten afhandelen. Ze beschikken over een hoogwerker van 27 meter, twee versnipperaars waarvan een met eigen motor, de beste klimmaterialen, motorzagen, stokfrees, motorstokzagen, de hele reut. Het onderhoud van de machines wordt bekostigd door de verkoop van houtsnippers tegen een goede prijs aan een lokale aannemer. Het is een soort klein loonwerkersbedrijf. Al jaren bestaat er door de drukte achterstallig onderhoud. 'We lopen achter de feiten aan', legt Ter Haar uit. 'We werken per wijk. Telkens als we het onderhoud van een wijk op orde hebben, is in een andere wijk alweer achterstand ontstaan. Dat is frustrerend.' Naast het reguliere onderhoud heeft de bomenploeg ook als taak om ziekten en plagen in de gaten te houden. 'Met name eikenspintkever slaat momenteel hard toe. De iepen zijn het afgelopen decennium gedecimeerd door de iepenziekte. We geven goed water aan alle eiken, maar we zien toch dat ze ondanks dat last van eikenspintkever krijgen. We hebben er zo'n 35 gerooid in relatief korte tijd,' vertelt Ter Haar. De bomenploeg heeft als streven om binnen twee maanden te handelen, maar door het overvolle

takenpakket past een goede klachtenafhandeling soms niet in de planning.

Privatisering

Daarom begrijpt Ter Haar wel dat de gemeente de bomenploeg zelfstandig in de markt wil wegzetten. Anderzijds is hij een beetje bezorgd. 'Als je onderhoud wegzet in een bestek, kun je het werk moeilijker controleren. Als Jaje en ik niet meer bij de gemeente werken, is alle kennis weg bij de gemeente. In het gemeentehuis weet men bijna niets van onze bomen af. Voor het maken van beleid varen zij op onze adviezen.' Ter Haar is ook een beetje bang dat hijzelf zal veranderen als hij noodgedwongen de gemeente verlaat: 'Het is anders om als verzelfstandigde partij in de markt werkzaam te zijn. Voordat ik bij de gemeente kwam werken zat ik acht jaar, overigens met plezier, bij een aannemer. Maar het werktempo is daar gehaaster. Je hebt minder tijd voor de burger. Het draait om geld. Bij de gemeente is nog alle ruimte voor passie voor het vak.'

FLIER
BOOMVERZORGING

Broeksteeg 2 | 6732 GS Harskamp
info@flierboomverzorging.nl | 0318-654855 | 0318-479844

Flier Boomverzorging is gespecialiseerd in zowel het snoeien en verwijderen als in het aan- en verplanten van bomen

www.flierboomverzorging.nl

eurostar®
acer platanodes

De sterkste laan-, straat- en parkboom

middelgrote boom, oersterk,
weinig onderhoud, lage kosten

www.eurostar-acer.eu